

Enligt sändlista

Beslut om nya föreskrifter samt samt fastställelse av
skötselplan för naturreservatet Rimsjö i Norrtälje
kommun.

(3 bilagor)

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET

Namn	naturreservatet Rimsjö
Objektnummer	01 02 010
Kommun	Norrtälje
Registerområde	Norrtälje kommun
Läge	Ekonomiska kartan blad nummer 119 60. Reservatet består av två delar och är beläget ca 10 km väster om Norrtälje tätort.
Gräns	Innerkanten av den heldragna linjen på bifogade karta (bilaga 1).
Fastighet	Del av Rimsjö 6:1
Markägare	Privat
Area	Ca 4,7 hektar
varav landarea	ca 4,7 hektar
Naturvårds- förvaltare	Skogsvårdsstyrelsen

BESKRIVNING AV RESERVATET

Reservatet omfattar två beteshagar, glest bevuxna med
vidkroniga ekar. Ekarna är runt 140 år gamla och endast
måttligt rötangripna.

De svagt kuperade områdena är delvis täckta av forngrava-
var. Gravfältet på den östra hagmarken är bäst bevarat.
Ingen av gravarna har varit föremål för arkeologisk ut-
grävning, men de flesta anses härröra från äldre järn-
ålder.

Fram till början av 1800-talet tillhörde marken kronohemmanet i Rimsjö vilket kan förklara ekförekomsten. Eken var värdefull för kronan, och i dessa skogsgärdesbackar var kreaturen utestängda vilket möjliggjorde ekföryngringen. Ängsbruket var i avtagande men fortfarande bedrevs viss backslåtter i områdets södra och östra del. Vid laga skiftet 1836 betecknades området som hårdvallsäng.

När området fridlystes 1946 hade hävden upphört och marken var täckt av ett tätt buskskikt. Detta har i omgångar röjts, och idag återstår endast en del enbuskar. Efter fridlysningen har området hållits öppet med röjning och slåtter även som genom kreatursbete.

Floran har inslag av typiska hagmarksväxter av vilka kan nämnas darrgräs, solvända och ormrot.

Vilt och fågel förekommer sparsamt då skyddande och födoproducerande buskar saknas. Även förekomsten av hålhäckande fåglar är liten eftersom de flesta ekarna fortfarande är friska och saknar håligheter. Kattuggla uppges emellertid häcka i området.

ÄRENDETS BEREDNING

Naturreseptatet avsattes som fridlyst naturminnesmärke den 25 januari 1946. Beslutet saknade bl a föreskrifter för allmänheten.

1975 upprättade riksantikvarieämbetet en vårdplan för området.

I samband med att en allmän översyn görs av samtliga naturreseptat i länet (regeringsuppdrag till Naturvårdsverket 1988/89) har Länsstyrelsen beslutat att en skötselplan skall upprättas för reseptatet. I samband med att planen fastställs skall reseptatsbeslutet och föreskrifterna ses över och moderniseras.

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Den 25 januari 1946 förklarade Länsstyrelsen i Stockholms län att de två områden som markerats på bifogad karta (bilaga 1) skulle utgöra naturminnesmärke, numera naturreseptat. Länsstyrelsen fastställer nu en skötselplan för områdena och beslutar om nya föreskrifter som ersätter de gamla från 1946.

Naturreseptatets namn skall vara Rimsjö.

GRUND FÖR BESLUTET

Områdenas bestånd av vidkroniga ekar skall bevaras och skyddas. De många forngravarna inom reservatet skall skyddas och vårdas. Värdena för flora och fauna skall tillvaratagas. Reservatet har även betydelse för allmänhetens friluftsliv.

Mot bakgrund av ovanstående är det motiverat att de två hagmarksområdena utgör naturreservat.

ÄNDAMÅLET MED RESERVATET

De två beteshagarna med sitt glesa bestånd av grova, vidkroniga, friska ekar skall bibehållas. Träden skall tillåtas utvecklas fritt utan vårdande åtgärder.

De många forngravarna skall vårdas och skyddas från överkan.

ÄNDAMÅLET SKALL TRYGGAS genom att:

- skogsbruk ej bedrivs
- trädskiktets ekar bevaras
- området betas av nötkreatur
- vårdande slätter utförs vid behov
- gravfälten hålls fria från buskvegetation

RESERVATSFÖRESKRIFTER

För att trygga ändamålet med reservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen (1964:822) och 9 § naturvårdsförordningen (1976:484) att nedan angivna föreskrifter skall gälla inom reservatet.

A) Föreskrifter med stöd av 8 § naturvårdslagen om inskränkningar i rätten att förfoga över fastighet inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och författningar är det förbjudet att:

1. bedriva täkt eller annan verksamhet som kan förändra områdets topografi som att gräva, spränga, schakta, dika, utfylla, tippa, plöja eller utföra annan mekanisk markbearbetning
2. anordna upplag annat än i samband med områdets skötsel

3. uppföra byggnad eller annan anläggning, t.ex. mast eller antenn
4. vidta alla former av skogliga åtgärder utöver vad som anges i fastställd skötselplan
5. använda stall- eller konstgödsel eller kemiska bekämpningsmedel
6. anlägga luft- eller markledning
7. plantera ut växter eller djurarter som är främmande för svensk natur

Föreskrifterna ovan skall inte utgöra hinder mot utförande av de åtgärder som är nödvändiga i samband med områdets skötsel och som anges i bifogad skötselplan (bilaga 2).

B) Föreskrifter med stöd av 9 § naturvårdslagen om markägarens skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och andra innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med reservatet, nämligen:

1. utmärkning av reservatets gränser, uppsättning av informationsskyltar och övriga upplysningsskyltar.
2. stängsling, betesdrift samt röjnings- och gallringsåtgärder enligt vad som framgår av bifogad fastställd skötselplan (bilaga 2).

C) Föreskrifter med stöd av 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och författningar är det förbjudet att:

1. förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning genom att borra, rista, spränga eller måla.
2. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar samt att skada vegetationen i övrigt genom att gräva upp växter såsom ris, örter, mossor eller lavar.
3. störa djurlivet (t ex genom att klättra i boträd, fånga eller döda däggdjur, fåglar, kräl- och groddjur).

4. medföra hund eller katt som inte är kopplad.
5. tälta
6. framföra motordrivet fordon.
7. parkera annat än på särskilt anvisade platser eller ställa upp husvagn eller släpvagn.
8. göra upp öppen eld.
9. anbringa tavla, plakat, affisch, skylt eller därmed jämförbar anordning.

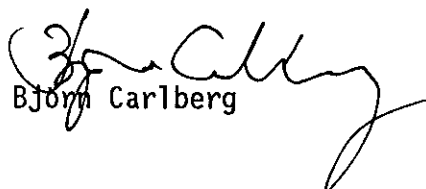
D) Föreskrifter med stöd av 9 § naturvårdsförordningen om naturvårdsförvaltningen

1. Länsstyrelsen meddelar föreskrifter om naturvårdsförvaltningen genom att fastställa bifogad skötselplan (bilaga 2). Fastställelsen omfattar inte den ekonomiska utredningen.
2. Naturvårdsförvaltare skall vara Skogsvårdsstyrelsen. Vid förvaltningen skall samråd fortlöpande äga rum med Länsstyrelsen.

Detta beslut kan överklagas hos Regeringen, Miljö- och naturresursdepartementet, enligt bilaga 3.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har deltagit länsöverdirektör Birgitta Isaksson Pérez, beslutande, miljövårdsdirektör Svante Pekkari, länsantikvarie Jan-Bertil Schnell, länsarkitekt Eva Gyllensvärd, länsassessor Hans Trapp samt byrådirektör Björn Carlberg, föredragande.

Birgitta Isaksson Pérez

Björn Carlberg

Bilagor

Reservatskarta
Skötselplan
Hur man överklagar

Bilaga 1
Bilaga 2
Bilaga 3

LÄNSSTYRELSEN I
STOCKHOLMS LÄN

Miljövårdsenheten
Björn Carlberg
08-785 51 13

BESLUT

Datum
1992-09-21

6(6)

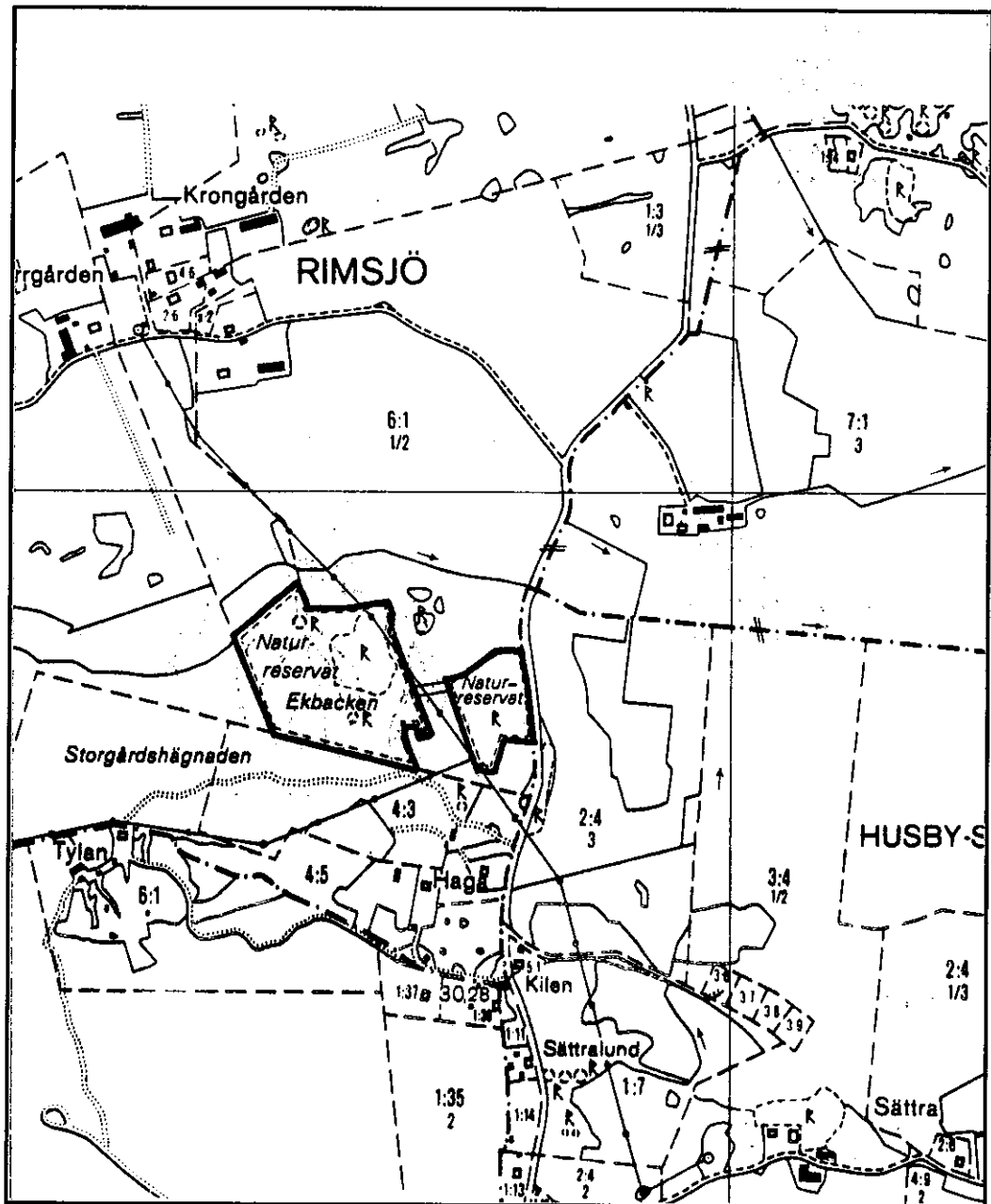
Beteckning
231-1991-984
0188-02-002

SÄNDLISTA

Naturreseptatet Rimsjö

Beslutskarta

————— Reservatsgräns

Utdrag ur ekonomiska kartan 119 60
Skala 1 : 10 000

**SKÖTSELPLAN FÖR
NATURRESERVATET**

RIMSJÖ

Norrtälje kommun

Naturvårdsförvaltare är Skogsvårdsstyrelsen. Planen är fastställd den 21 september 1992 av Länsstyrelsen i Stockholms län efter samråd med Norrtälje kommun, skogsvårdsstyrelsen och berörda sakägare.

Fastställelsen omfattar inte den ekonomiska utredningen

FÖRORD

I januari 1946 fattade Länsstyrelsen i Stockholm beslut om att två områden inom fastigheten Rimsjö 6:1 skulle utgöra naturreservat.

I samband med en allmän översyn av länets alla naturvårdsobjekt har en plan upprättats för skötselplanarbetet för de naturvårdsobjekt som saknar skötselplan.

I samband med att en skötselplan fastställs för reservatet har reservatsbeslutet moderniserats, nya föreskrifter beslutats m m.

Skötselplanens olika mål skall gälla för överskådlig framtid medan åtgärderna avser den närmaste tiden. Dessa kan dock ändras under förutsättning att de åsatta målen fortfarande nås.

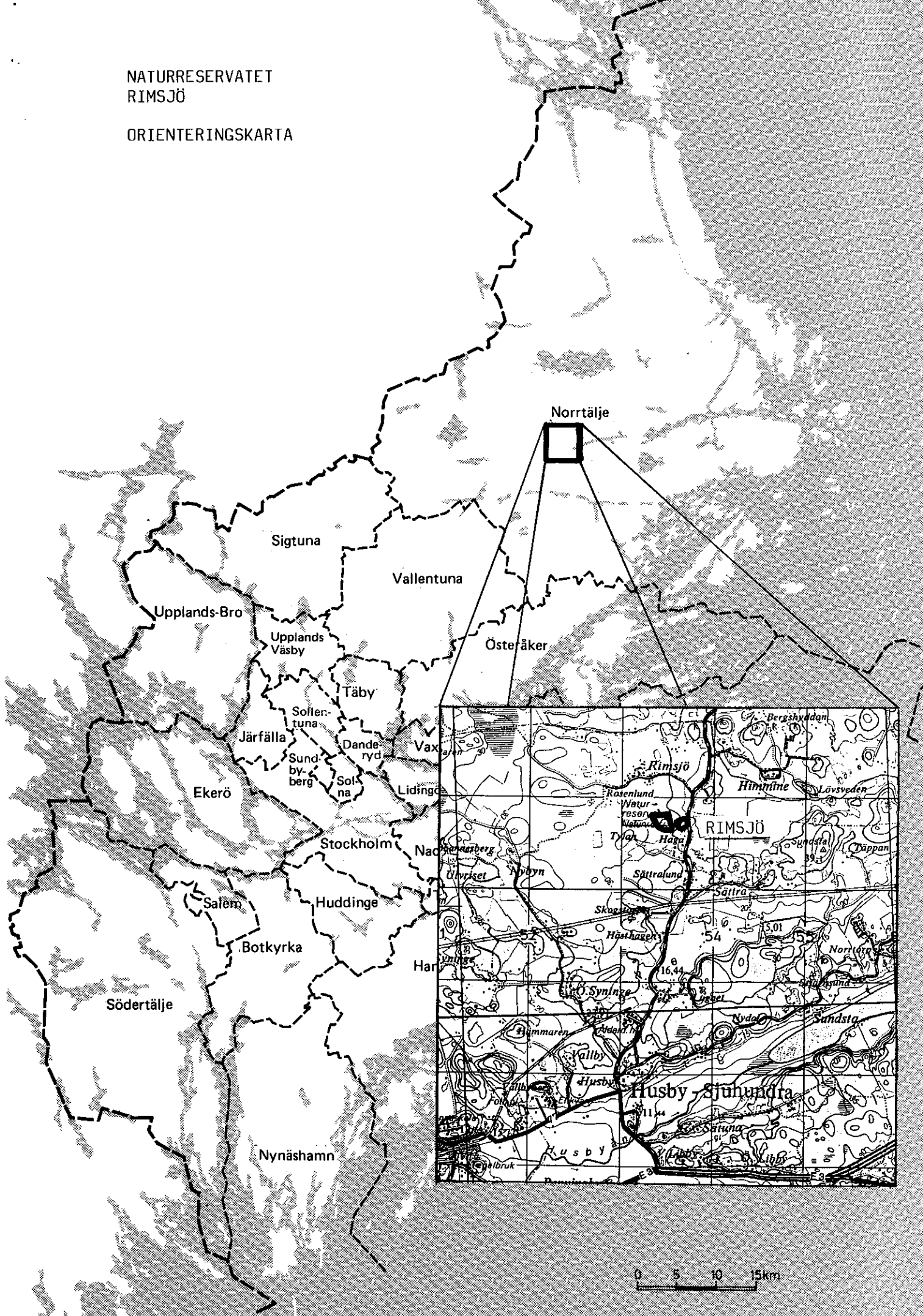
Planen är uppdelad i en ALLMÄN DEL som beskriver områdets nuvarande förhållanden och en PLANDEL som lägger fast reservatets framtida disposition.

Skötselplanen grundar sig i allt väsentligt på ett tidigare förslag som utarbetats av Peter Ridderstolpe. Som underlag har använts lantmäterikartor från 1763, 1816 och 1938, reservatsbeslut från 1946 samt en landskapsvårdsplan från 1967.

Skötselplanen är fastställd av Länsstyrelsen i Stockholms län den 21 september 1992.

Bilaga 2:1 Skötselplanekarta
Bilaga 2:2 Karta över fornlämningar

NATURRESERVATET
RIMSJÖ
ORIENTERINGSKARTA

0 5 10 15 km

I ALLMÄN BESKRIVNING

1. ADMINISTRATIVA DATA

Naturresevatets namn	Rimsjö
Objektnummer	01 02 010
Beslutsdatum	1946-01-25 och 1992-09-21
Kommun	Norrtälje
Registerområde	Norrtälje
Fastighet	Del av Rimsjö 6:1
Lägesbeskrivning	Ekonomiska kartan blad nr 119 60. Reservatet består av två delar och är beläget ca 10 km väster om Norrtälje tätort. (Bilaga 1)
Area	Ca 4,7 hektar
därav landarea	Ca 4,7 hektar
Markägare	Enskild
Naturvårdsförvaltare	Skogsvårdsstyrelsen

2. GRUND FÖR BESLUTET

Grund för beslutet samt föreskrifter återfinns i Länsstyrelsens beslut, dnr 231-1991-984

3. ÖVERSIKTLIG BESKRIVNING AV BEFINTLIGA FÖRHÅLLANDEN

3.1 Inledning

Den översiktliga beskrivningen grundar sig i huvudsak på lantmäterikartor från 1763, 1816 och 1938, reservatsbeslutet från 1946, en skogsvårdsplan från 1967 samt ängs- och hagmarksinventeringen i Stockholms län. Därutöver har använts tidigare förslag efter egna iakttagelser av Peter Ridderstolpe.

Rimsjö har tilldelats klass 3 i länets ängs- och hagmarksinventering.

3.2 Naturförhållanden

Berggrunden utgörs av en låg, flack moränhöjd med berg i dagen.

Reservatet utgörs av en ekhage som tidigare varit slättermark. I reservatets flora ingår de karaktäristiska hävdgynnade arterna, t.ex. darrgräs, solvända och ormröt, vilka i huvudsak växer i de mera öppna partierna. Vissa delar av hagen är mera skuggiga och har en något mera lundartad flora med arter som hässlébrott, lundkovall, vårlök och lungört.

Vilt och fågel förekommer sparsamt. Eftersom ekarna är friska och saknar håligheter finns få hålhäckande fåglar.

3.3 Pågående markanvändning

Området betas av nötkreatur.

3.4 Fornlämningar

Fornlämningarna utgörs av omkring 140 järnåldersgravar samt stensättningar (se bilaga 2:2).

3.5 Anordningar för friluftslivet

För att underlätta allmänhetens tillträde till reservatet finns stängselövergångar (stättor).

3.6 Slitage- och störningskänslighet

Reservatet är inte slitage- eller störningskänsligt.

3.7 Tillgänglighet

Området nås lätt med bil. Bussförbindelse finns mellan Norrtälje och Rimsjö. Hållplatsen Rimsjö ligger fem minuters promenad från reservatet. Parkeringsplats för bilar saknas men kommer att anordnas om mark i närheten kan upplåtas.

3.8 Information

För allmänhetens informations finns en låda med reservatsfoldrar samt informationstavlor.

3.9 Byggnader

Byggnader saknas inom reservatet.

II PLANDEL

1. DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK

1.1 Övergripande mål

Det övergripande målet med reservatets skötsel skall vara att bevara beståndet av vidkroniga ekar samt att gynna den hävdberoende florán i övrigt. Gravfälten med omgivande mark skall genom vårdåtgärder hållas öppna. Reservatet skall skötas och förvaltas på ett sådant sätt att tillgängligheten för allmänheten underlättas.

1.2 Generella riktlinjer och åtgärder

För att uppnå ändamålet med reservatet skall nedanstående riktlinjer gälla för skötseln.

1.2.1 Träd- och buskskikt

Skogsbruk skall ej bedrivas inom reservatet. Trädskiktet skall i huvudsak bestå av ek och hållas relativt glest för att främja beteshävden och livsbetingelserna för de äldre ekarna.

Träden skall tillåtas utvecklas fritt utan vårdande åtgärder som plombering, kapning av torra grenar och dylikt. (Undantag är dock träd och grenar som utgör uppenbar fara). Omkullfallna träd lämnas orörda.

En föryngring av ekbeståndet måste ske på sikt. Detta kan uppnås genom att föryngring görs möjlig i beteskydd av buskage eller att vissa plantor inhägnas.

Buskar kan tillåtas finnas i viss utsträckning.

1.2.2 Betesdrift, vård av fältskiktet

Området bör i första hand betas av nötkreatur. Betetrycket skall vara tillräckligt högt för att markerna skall vara väl avbetade vid betessäsongs slut. Betet skall pågå under hela säsongen. Avtal om betesdriften skall tecknas med entreprenör. I avtalet skall betetryck och -säsong regleras.

Slätter och röjning av sly och betesratade växter skall vid behov utföras. Röjningsavfall skall ihopsamlas och transporteras bort eller brännas.

Stängslen skall underhållas.

1.2.3 Fornlämningarna

Gravfälten skall hållas fria från buskvegetation.

1.3 Behandling av skötselområden

Skötselområde 1

Beskrivning: Svag sluttning helt täckt av högar, stensättningar och andra forngravar. Området är glest bevuxet med ca 140-åriga ekar.

Mål: Betesmark utan buskskikt men med ett glest bestånd av vidkroniga ekar.

Åtgärder: Bete med kompletterande röjning eller slåtter. Uppföljning av ekföryngringen. Uppsättning av informationstavla vid stängselövergångarna.

Skötselområde 2

Beskrivning: Höjddparti med forngravar. Området är glest bevuxet med ca 140-åriga ekar.

Mål: Betesmark utan buskskikt men med ett glest bestånd av vidkroniga ekar.

Åtgärder: Bete med kompletterande röjning eller slåtter. Uppföljning av ekföryngringen.

Skötselområde 3

Beskrivning: Svagt sluttande mark, glest bevuxen med 140-åriga ekar.

Mål: Betesmark med vidkroniga ekar och med bärande buskar i grupper med en sammanlagd yttäckning av 10-15%.

Åtgärder: Bete med kompletterande röjning eller slåtter. Uppföljning av ek- och buskföryngringen. I nordvästra delen finns ett område som invaderats av älggräs. Älggräset skall begränsas genom slåtter som skall utföras i juni för bästa resultat. Slåttern bör upprepas några år i följd.

2. ANORDNINGAR FÖR FRILUFTSLIVET

2.1 Övergripande mål

Anläggningar för allmänhetens friluftsliv begränsas till parkeringsplats och stängselövergångar.

2.2 Generella riktlinjer och åtgärder

2.2.1 Tillgänglighet

Reservatet skall skötas så att tillgängligheten för allmänheten underlättas.

2.2.2 Friluftsanordningar

En parkeringsplats för ca 5 bilar med utrymme även för en buss skall anläggas av naturvårdsförvaltaren efter samråd med vägförvaltningen.

2.2.3 Renhållning

Inga sopmajor behövs i anslutning till reservatet.

2.2.4 Information

Information om reservatet skall finnas på informationsskyltar, som framställs efter Naturvårdsverkets anvisningar. Skyltar samt låda för foldrar skall uppställas vid parkeringsplats och stängselgenomgång. Befintliga skyltar skall bytas ut eftersom föreskrifterna har ändrats.

2.2.5 Utmärkning av reservatets gräns

Reservatets gränser skall märkas ut enligt svensk standard (SIS 15 03 22) och enligt naturvårdsverkets anvisningar.

3. NATURVÅRDSFÖRVALTNING

3.1 Naturvårdsförvaltare

Skogsvårdsstyrelsen skall vara naturvårdsförvaltare. Vid förvaltningen skall samråd fortlöpande äga rum med Länsstyrelsen.

3.2 Tillsyn

Naturvårdsförvaltaren skall ombesörja tillsynen av reservatet.

4. DOKUMENTATION

Naturvårdsförvaltaren skall årligen i text, och om så erfordras i bild, dokumentera utförda åtgärder på bifogad blankett. Blanketten skall tillställas länsstyrelsen.

5. FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN

5.1 Finansieringsplan

Staten genom naturvårdsverket (Vårdanslaget) står för alla kostnader i samband med naturvårdsförvaltningen.

5.2 Ekonomisk utredning (undantas från fastställelse)

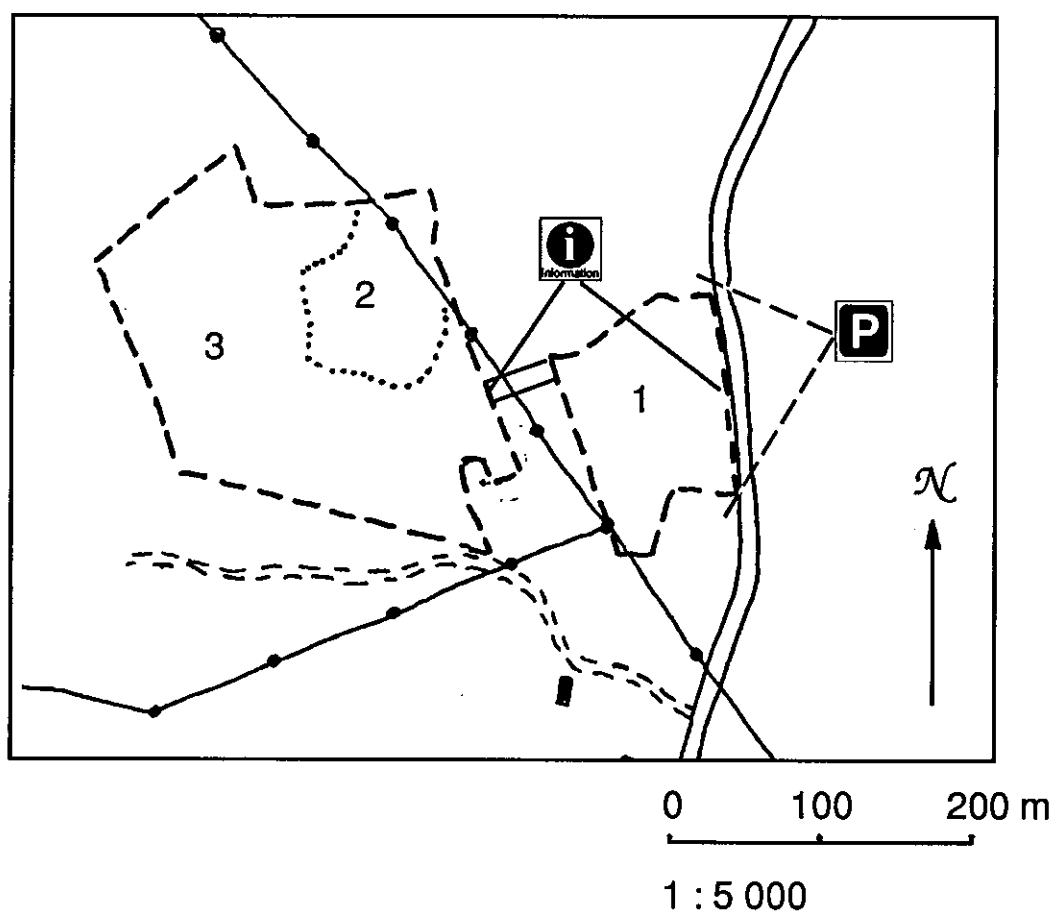
Åtgärd	Kostnad 1991/1992	Årlig kostnad
Tillsyn, dokumentation	1 000	1 000
Anläggande av parke- ringsplats	30 000	
Produktion och upp- sättning av informa- tionsskyltar	5 000	
Röjningar, slåtter, stängsel- underhåll	15 000	vart 3:e år
SUMMA	42 000	7 000

Naturreseptatet Rimsjö

Skötselplanekarta

- Reservatsgräns
- Informationstavla
- Parkeringsplats (alternativa lägen)

- Nr 1 Stensättning med mittröse 15 m i diam 0,4 m hög
- Nr 3 Stensättning 11-12 m i diam 0,4 m hög
- Nr 5 Gravfält bestående av 60 högar, 84 runda stensättningar och 1 treudd
- Nr 8 Gravfält bestående av 2 högar, 18 runda stensättningar och 5 kvadratiska stensättningar

Slinkbrokärre

